

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

Zakład Telekomunikacji

Bezprzewodowe sieci telekomunikacyjne

Wielkoczęstotliwościowe metody
modelowania propagacji fal radiowych

Prezentacja multimedialna
współfinansowana przez Unię Europejską
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
w projekcie

*„Innowacyjna dydaktyka bez ograniczeń
– zintegrowany rozwój Politechniki Łódzkiej –
zarządzanie Uczelnią,
nowoczesna oferta edukacyjna
i wzmacniania zdolności do zatrudniania
osób niepełnosprawnych”*

mgr inż. Łukasz Gotszald

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

90-924 Łódź, ul. Żeromskiego 116,
tel. 042 631 28 83
www.kapitalludzki.p.lodz.pl

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

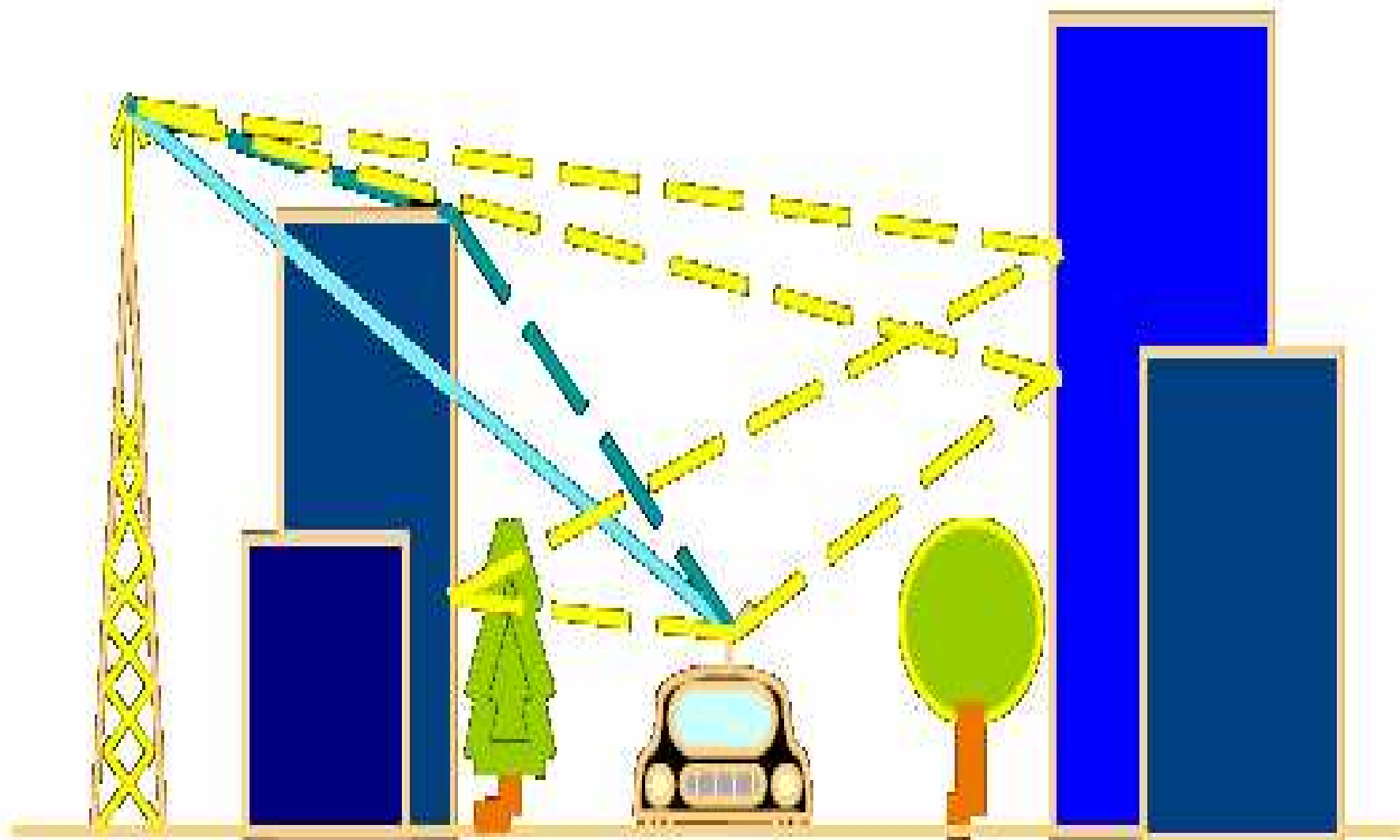
Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Spis treści

- Wprowadzenie do tematu
- Przegląd metod modelowania
- Ćwiczenia na programach komputerowych

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

dr inż. Sławomir Hausman (materiały wykładowe)

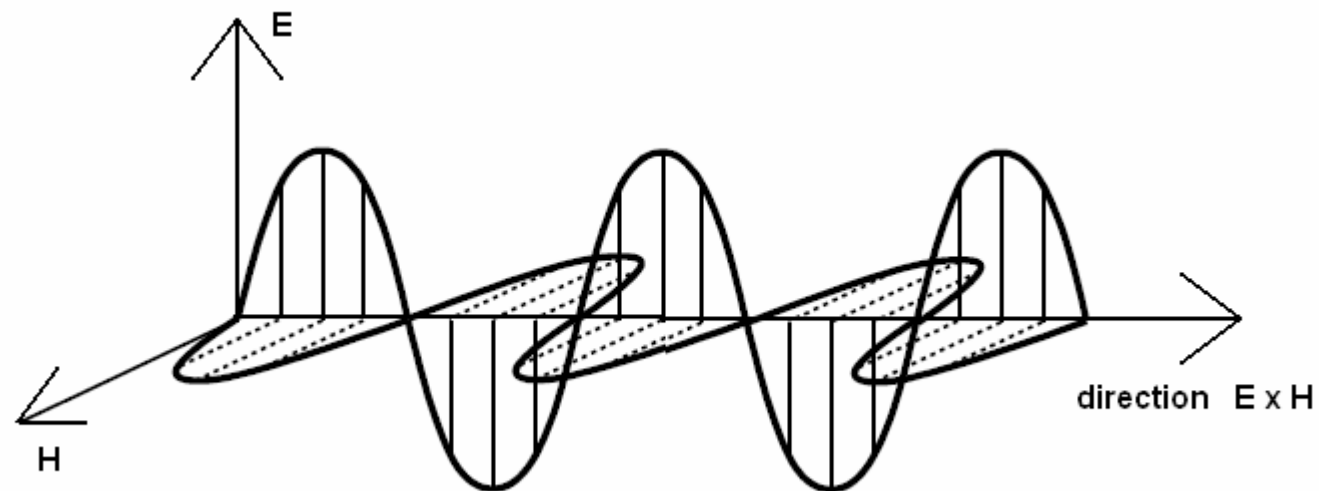
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Fala elektromagnetyczna

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Modelowane zjawiska

- Tłumienie fali EM w ośrodkach
- Odbicie od granic ośrodków
- Transmisja
- Polaryzacja
- Faza
- Dyfrakcja
- Refrakcja

Politechnika wrocławska
Instytut Elektroniki

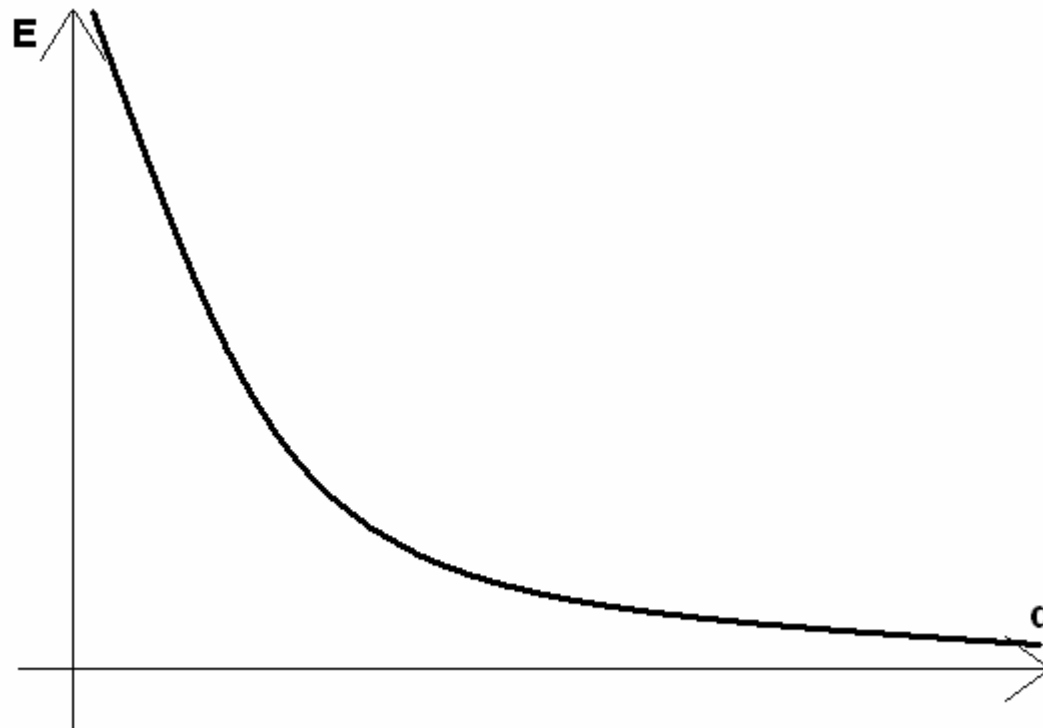
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Tłumienie

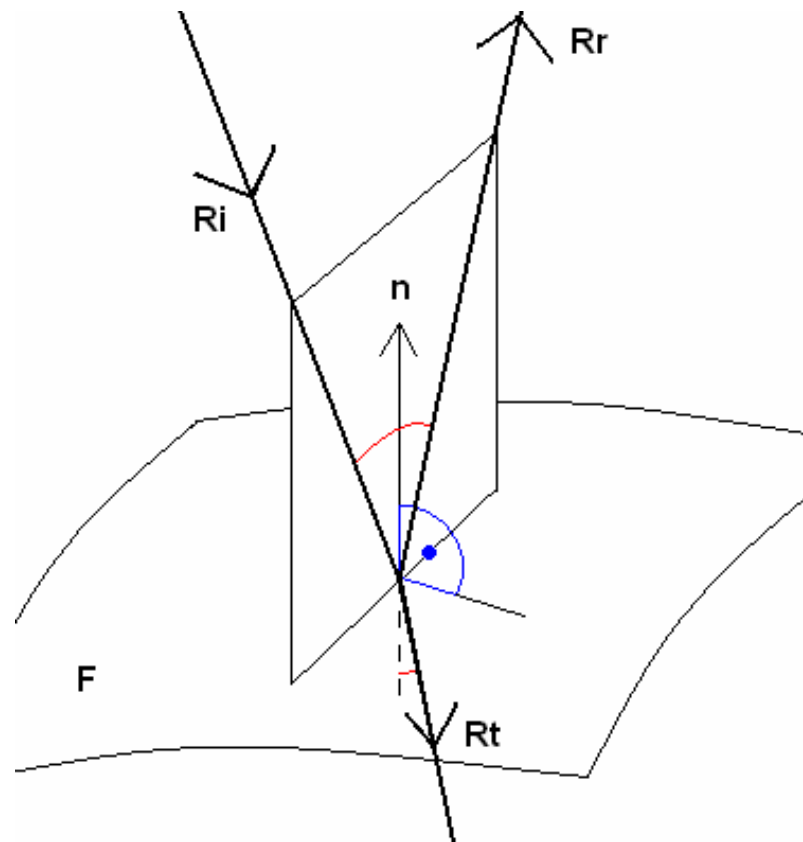

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

nateżenie wektora pola elektrycznego w funkcji odległości od nadajnika

Dobicie, transmisja

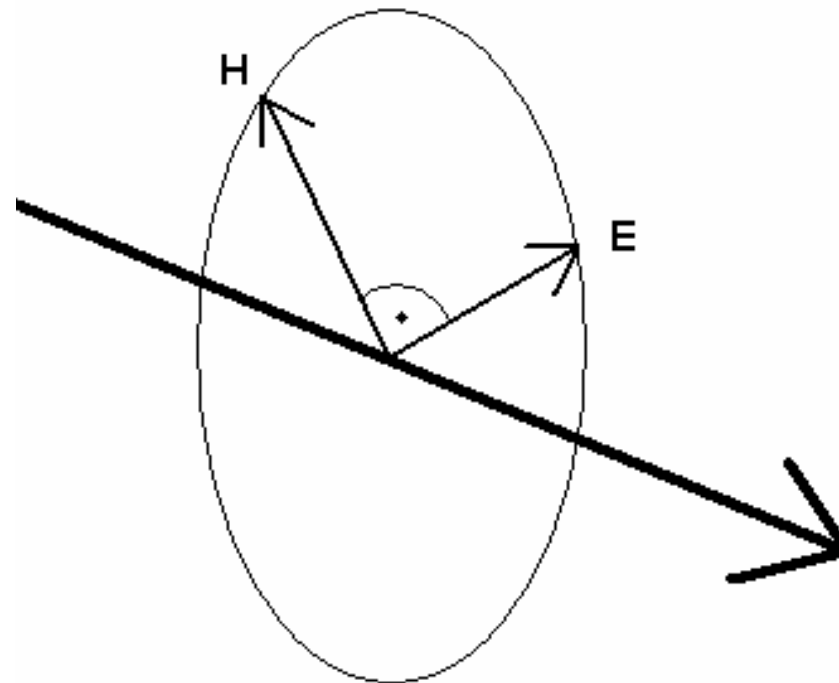
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Polaryzacja

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

kierunki drgań wektorów E i H fali EM

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Dyfrakcja

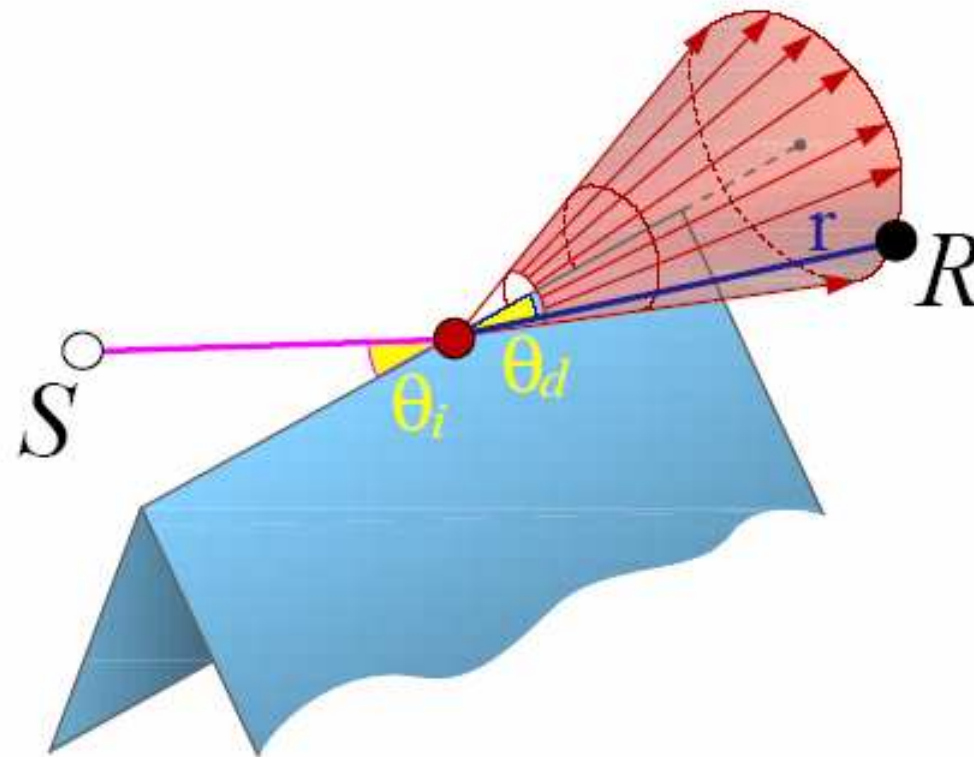
- Ugięcie, odchylenie promieni fali od kierunku prostoliniowego

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

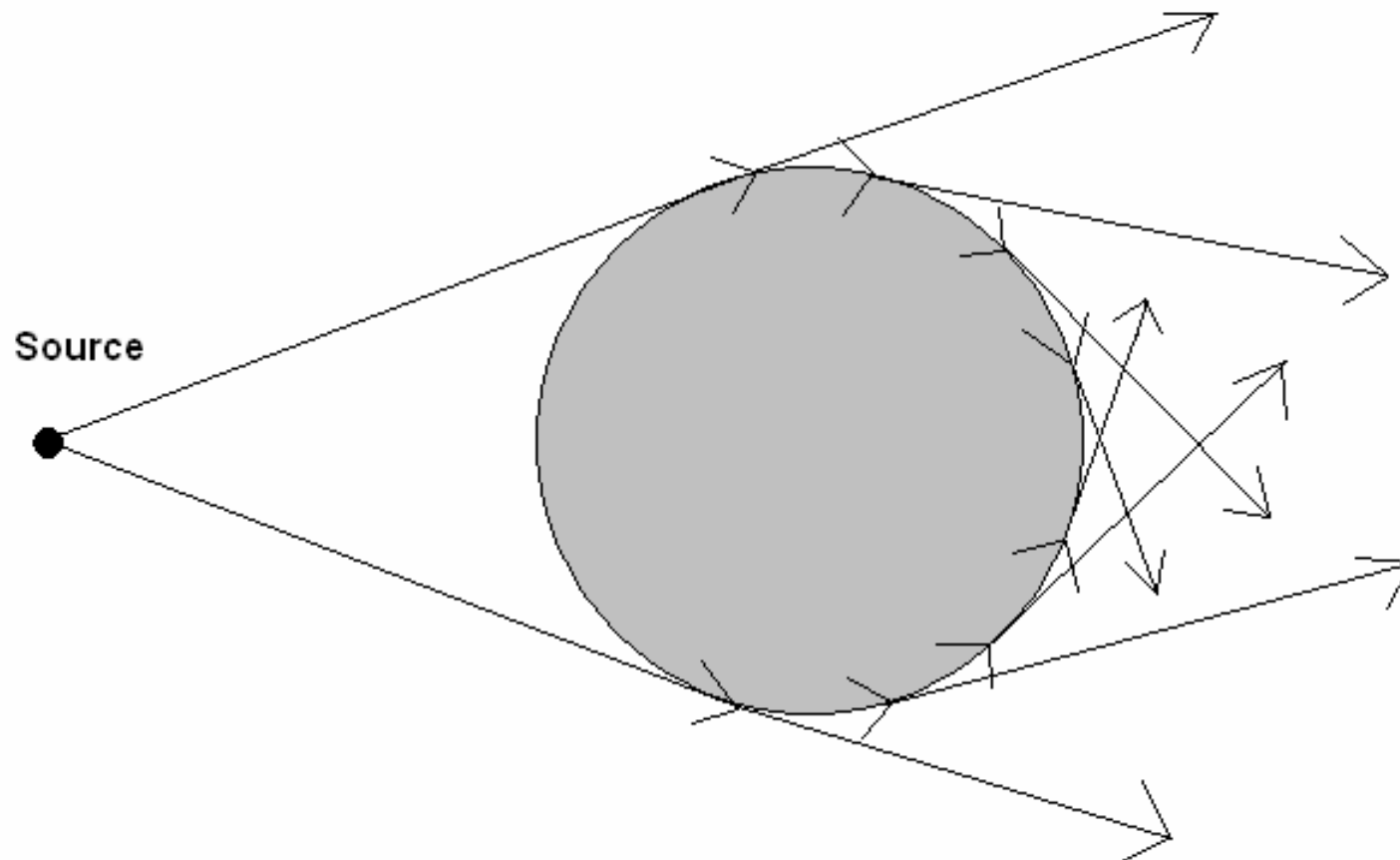

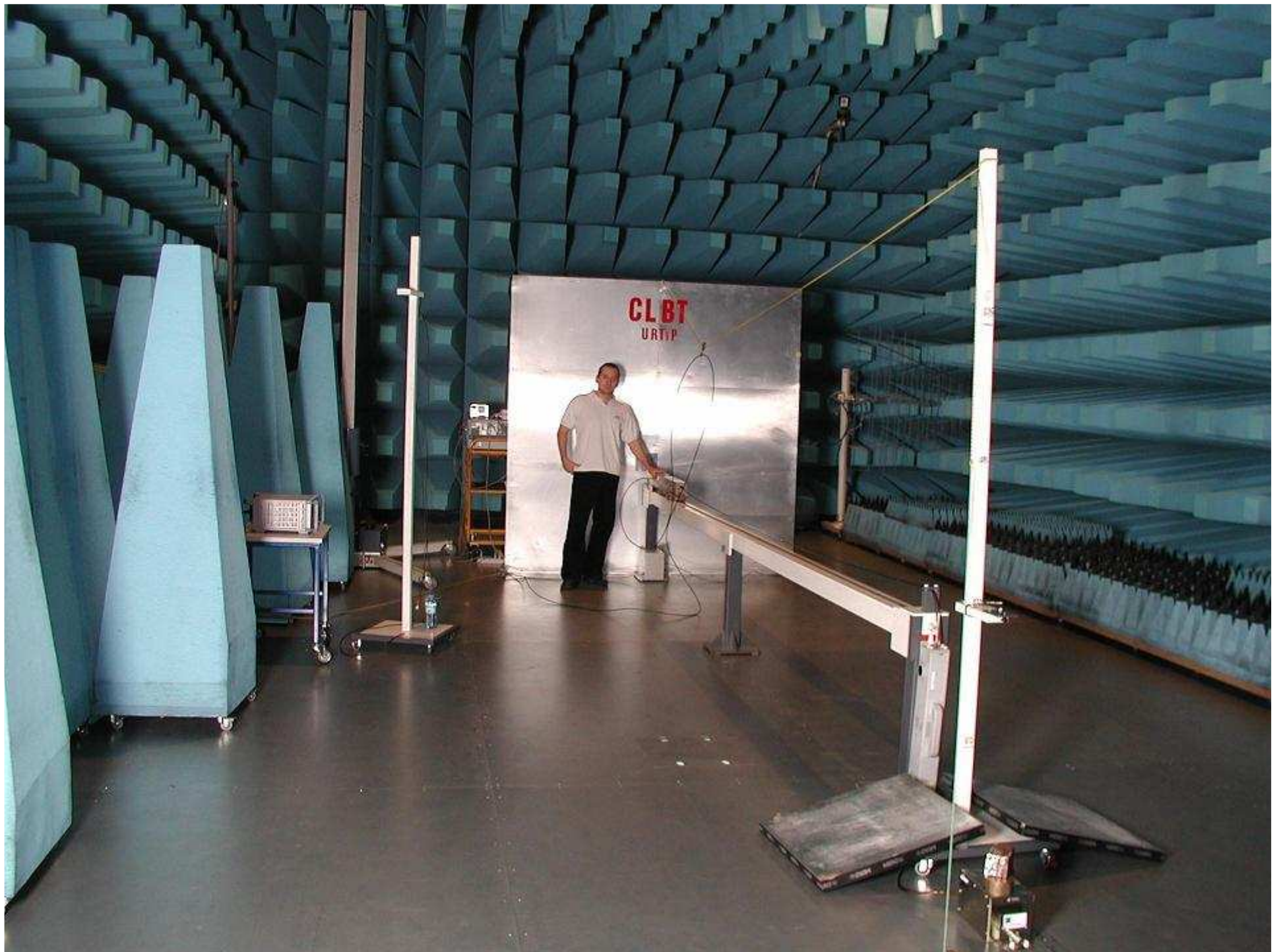
Dyfrakcja, stożek Kellera

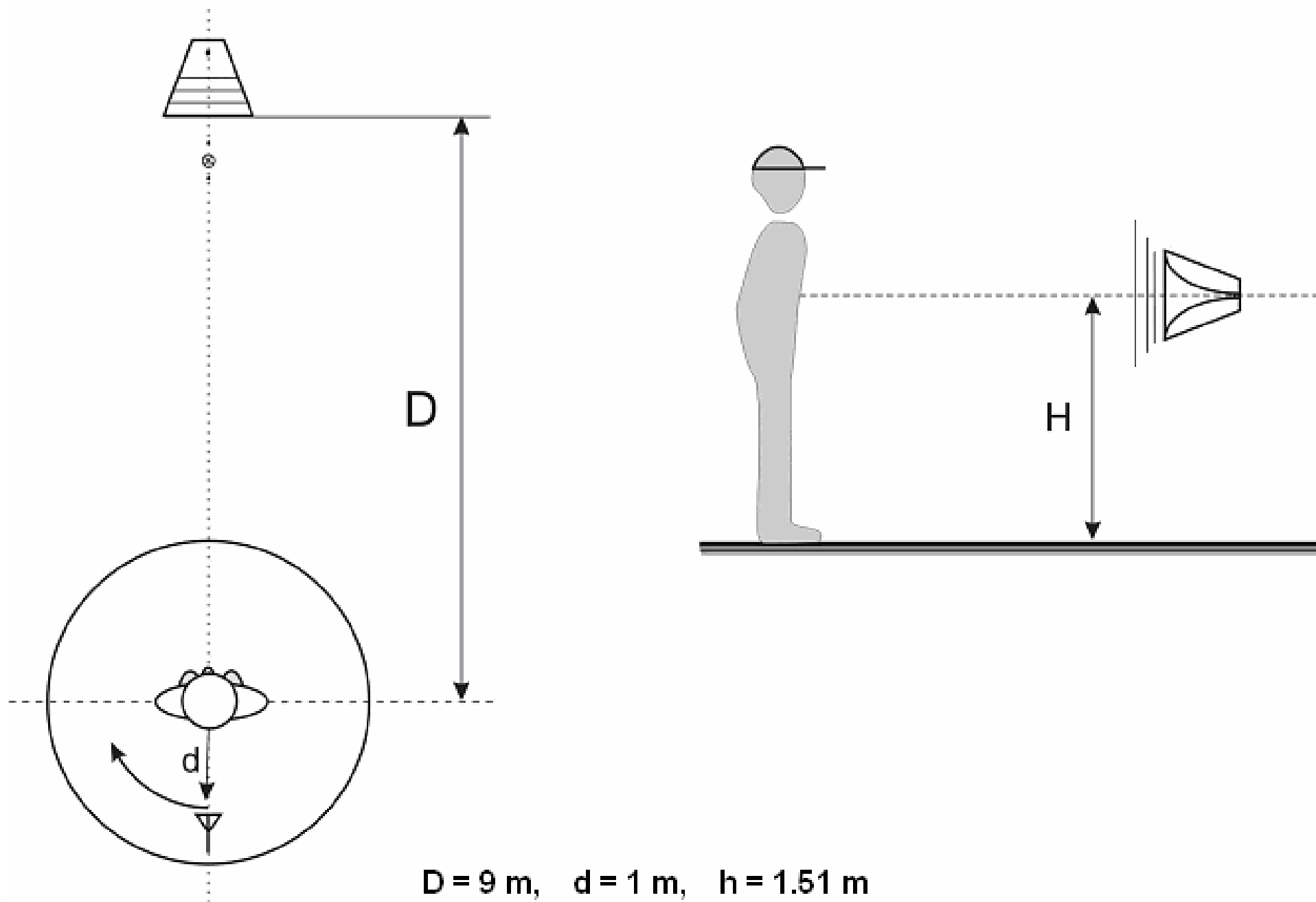
Dyfrakcja, pow. wypukła

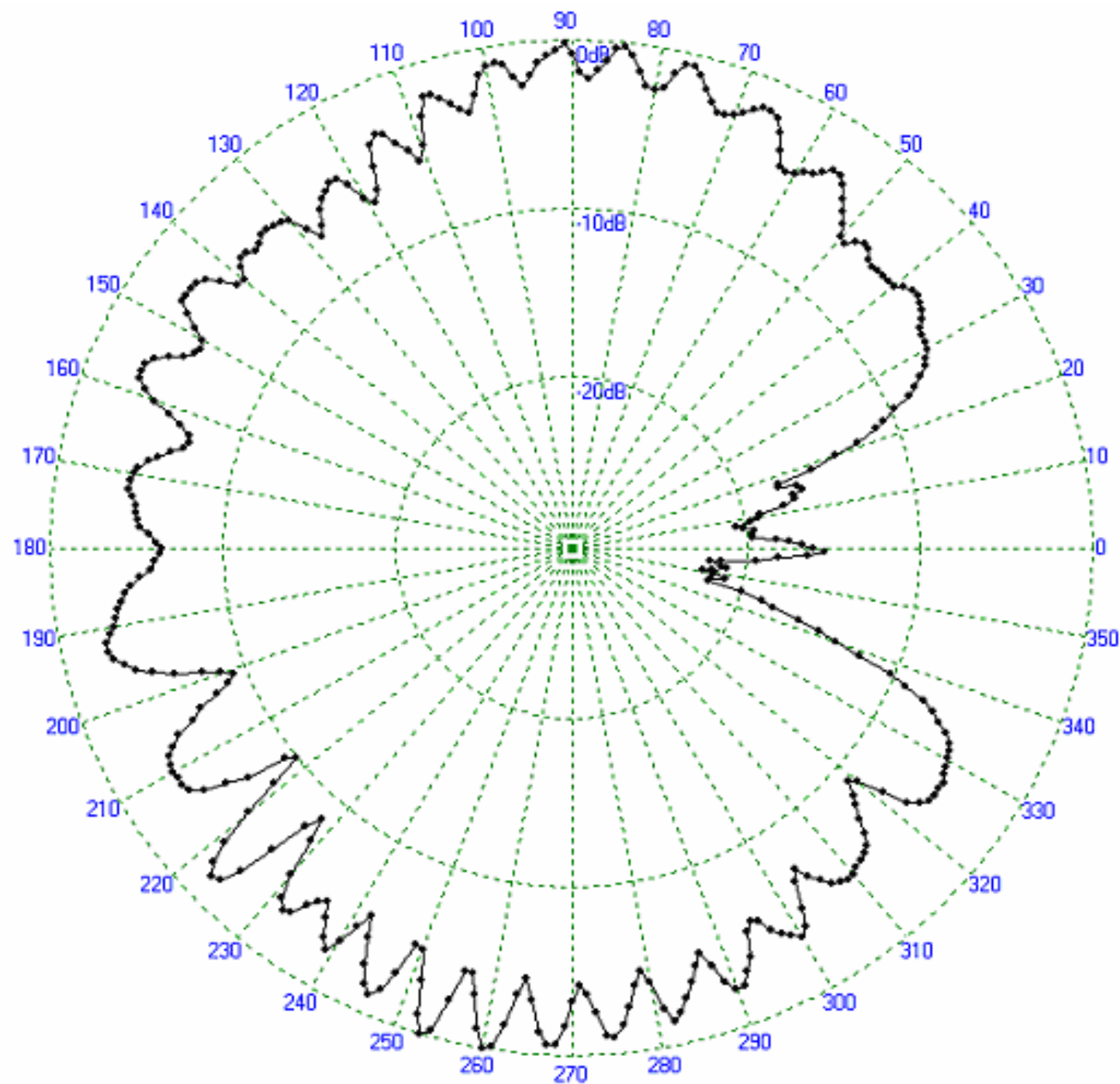

Manekin: antena za plecami, polaryzacja V, $f = 2500$ MHz

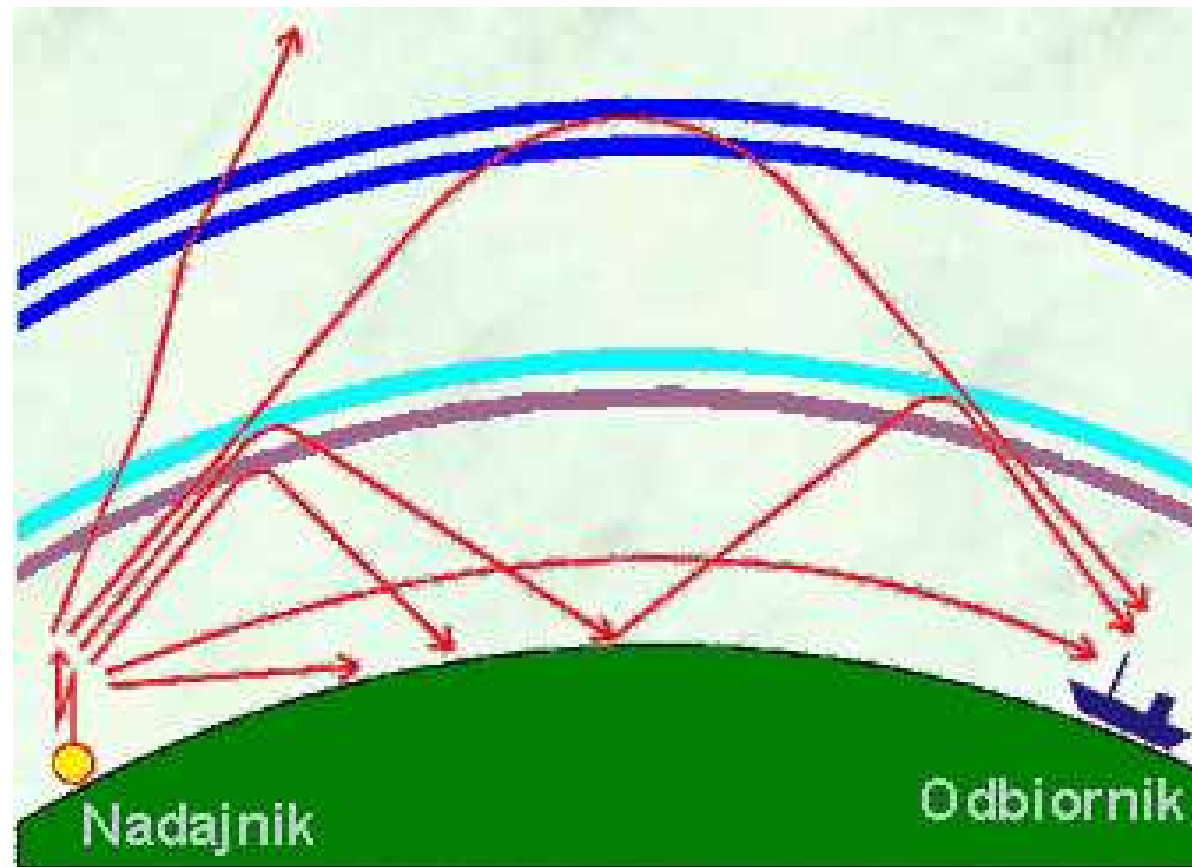

Max = 65.59
Min = 43.31

Refrakcja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Metody modelowania

- Empiryczne
(One-Slope, Multi-Wall, Dominant Path)
- Teoretyczne (wielkoczęstotliwościowe)
(Ray Tracing, Ray Launching, Intelligent Ray Tracing, Beam Tracing)

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

One-Slope

- Prostota
- Niewielka dokładność
- Nie uwzględnia szczegółów budowy środowiska

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

One-Slope

L – tłumienie trasy

L_0 – tłumienie w odległości 1 m

n – współczynnik rozkładu mocy

d – odległość nadajnik-odbiornik

$$L = L_0 + 10 \cdot n \cdot \log(d)$$

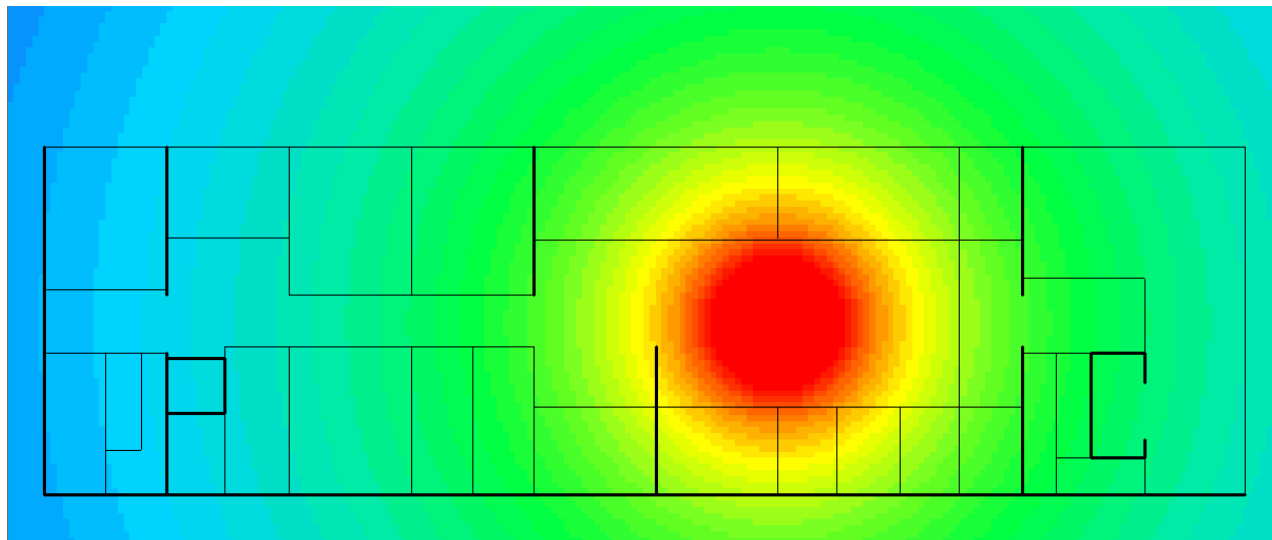
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

One-Slope

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

symulacja metodą One-Slope (I-Prop)

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Multi-Wall

- Prostota
- Niewielka dokładność
- Uwzględnia budowę środowiska (np. ściany budynków)
- Najpopularniejszy model do zastosowań komercyjnych

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

Multi-Wall

L – tłumienie trasy

L_0 – tłumienie w odległości 1 m

n – indeks zależny od przyjętego modelu

d – odległość nadajnik-odbiornik

N_{wi} , L_{wi} – liczba oraz tłumienie ścian

$$L = L_0 + 10 \cdot n \cdot \log(d) + \sum_i N_{wi} \cdot L_{wi}$$

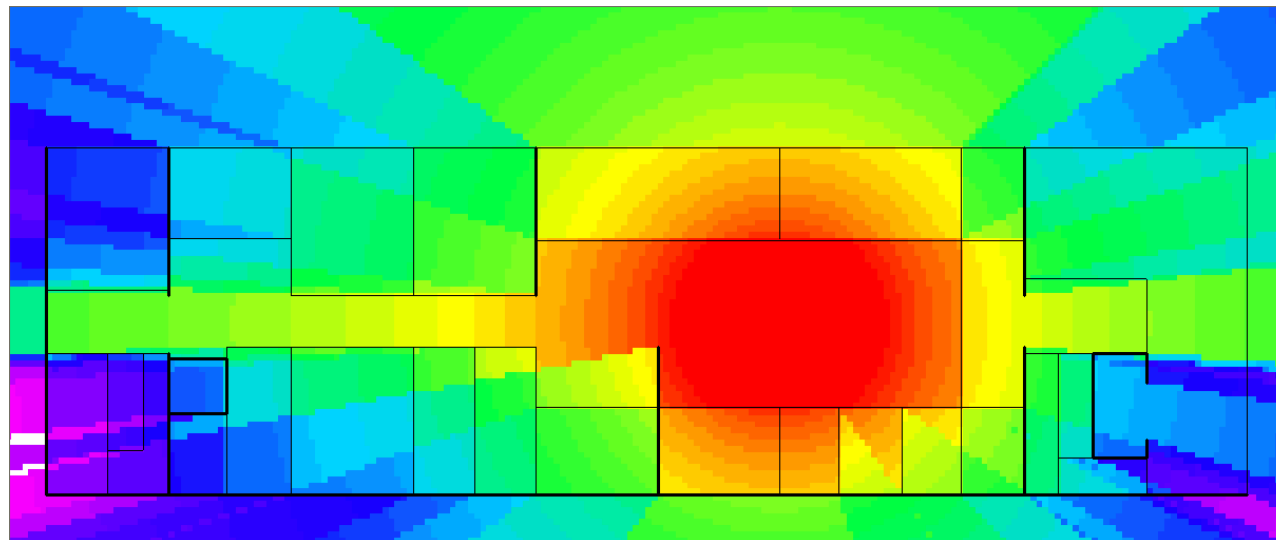
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Multi-Wall

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

symulacja metodą Multi-Wall (I-Prop)

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Dominant Path

- Poszukiwanie kilku dominujących tras o najmniejszych tłumieniach
- Uwzględnia budowę środowiska (np. ściany budynków)
- Mała popularność (przed symulacją należy wykonać pomiary dla każdego nowego środowiska)

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

Dominant Path

L – tłumienie trasy

n – współczynnik zależny warunków propagacji promienia bezpośredniego

d – długość trasy propagacji

α – współczynnik prowadzenia fali

$f(\varphi, j)$ – funkcja strat (j – określa zjawiska, φ – kąty pomiędzy kierunkami propagacji)

L_i – tłumienie poszczególnych ścian

$$L = 20 \cdot n \cdot \log(d) + \sum_j f(\varphi, j) + \sum_i L_i - \alpha$$

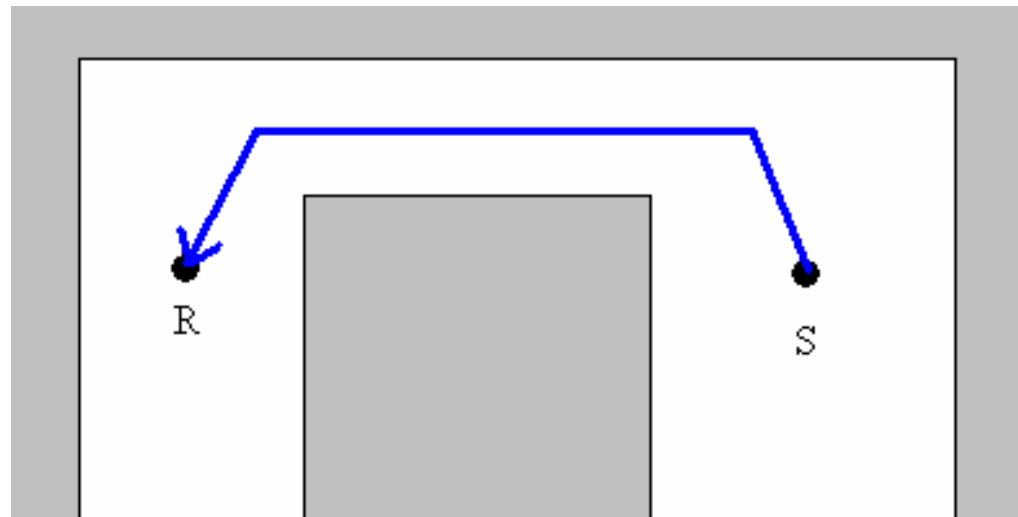
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

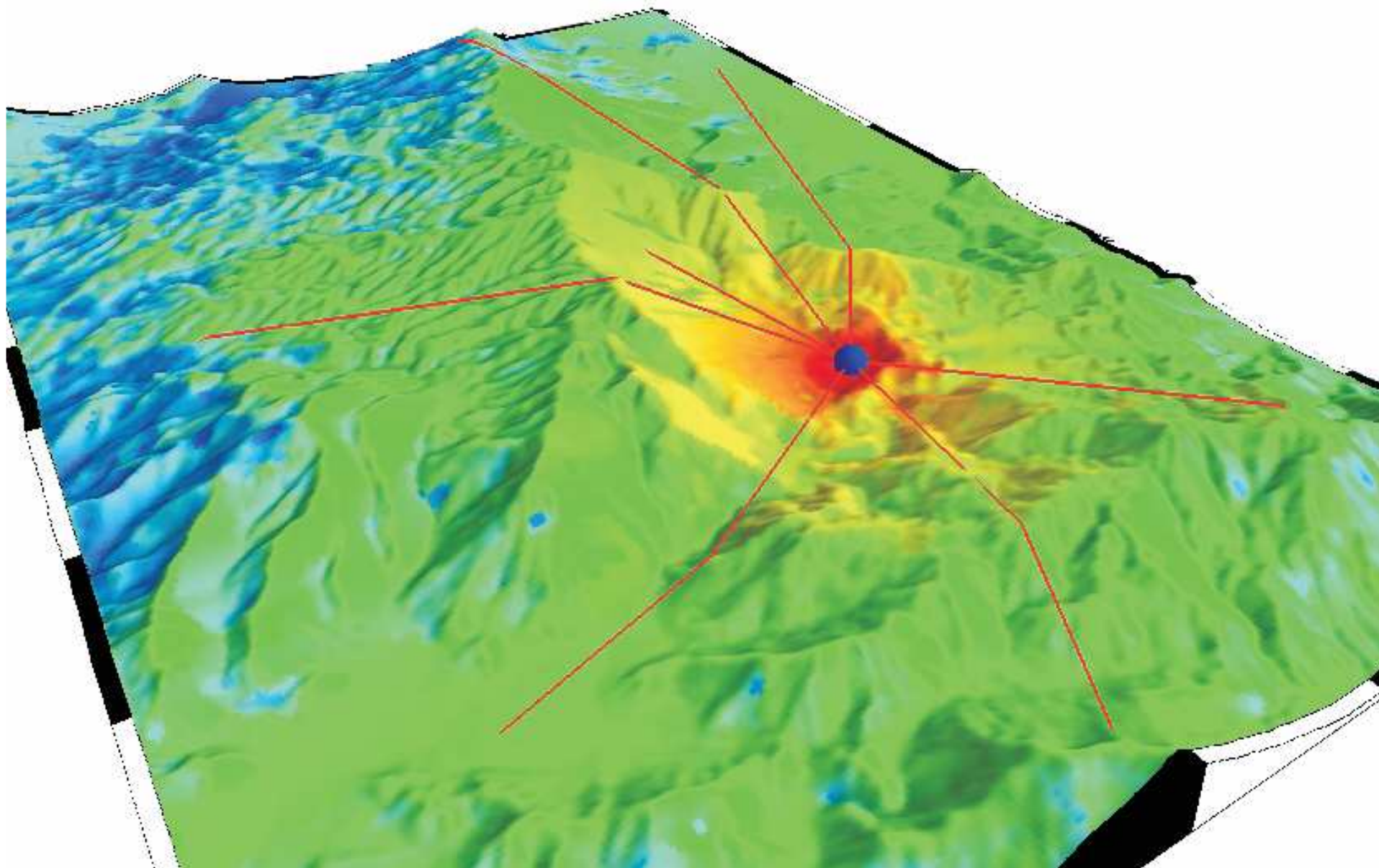
Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Dominant Path

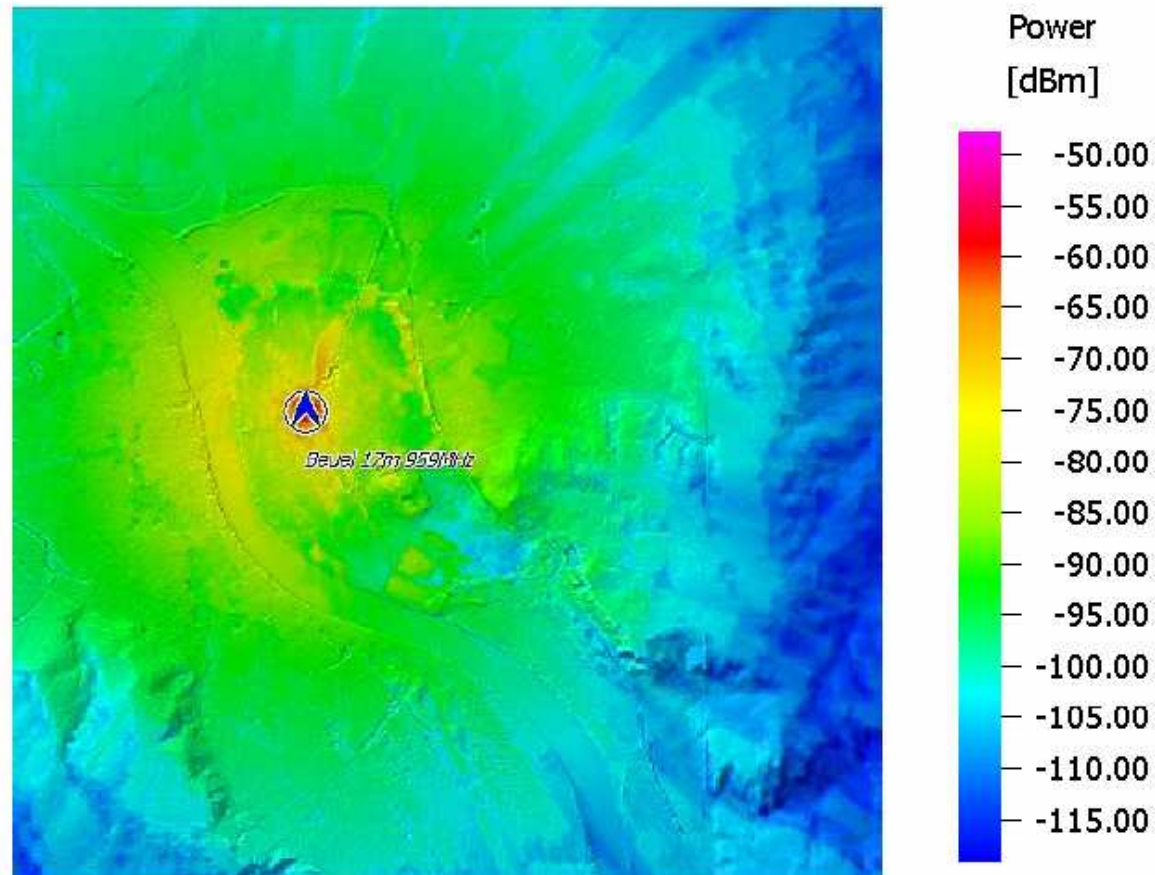
Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

idea metody Dominant Path

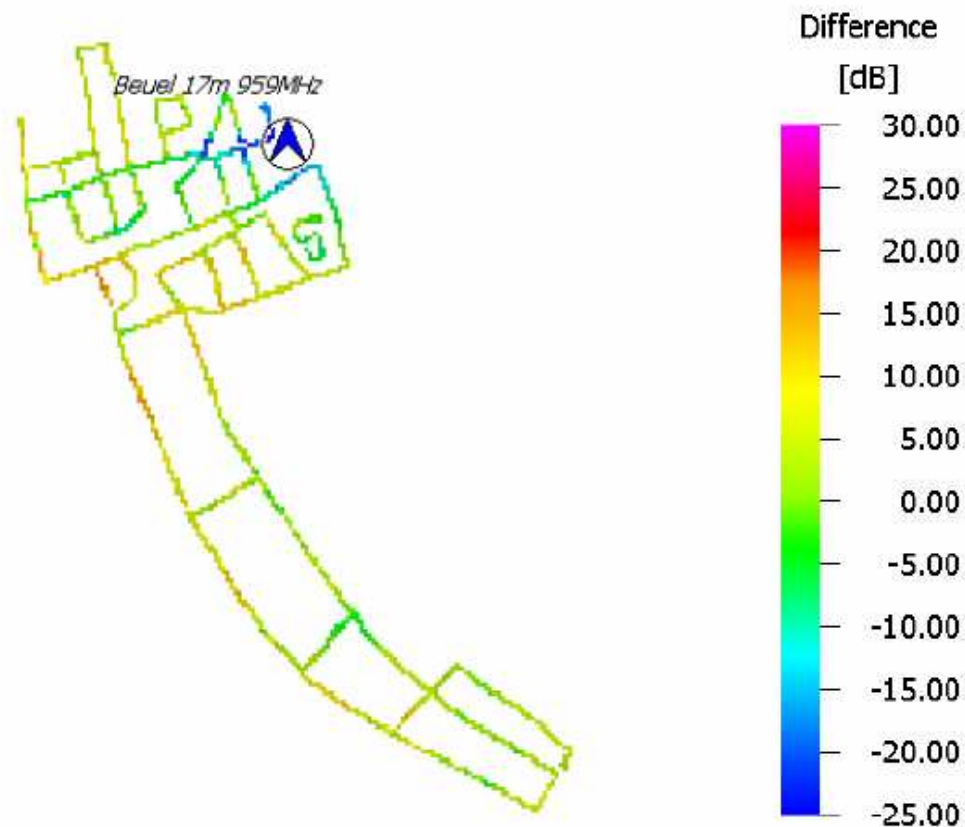
Scenario 1: Bonn, Germany

- Prediction for transmitter "1_959"

Scenario 1: Bonn, Germany

- Difference for transmitter "1_959"

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Ray-Tracing

- Rozchodzenie się fali jako zbioru promieni
- Bazuje na odbiciach (metoda źródeł pozornych)
- Promienie wyznaczone analitycznie
- Dowolne środowisko bez konieczności wcześniejszych pomiarów
- Analiza 2D lub 3D

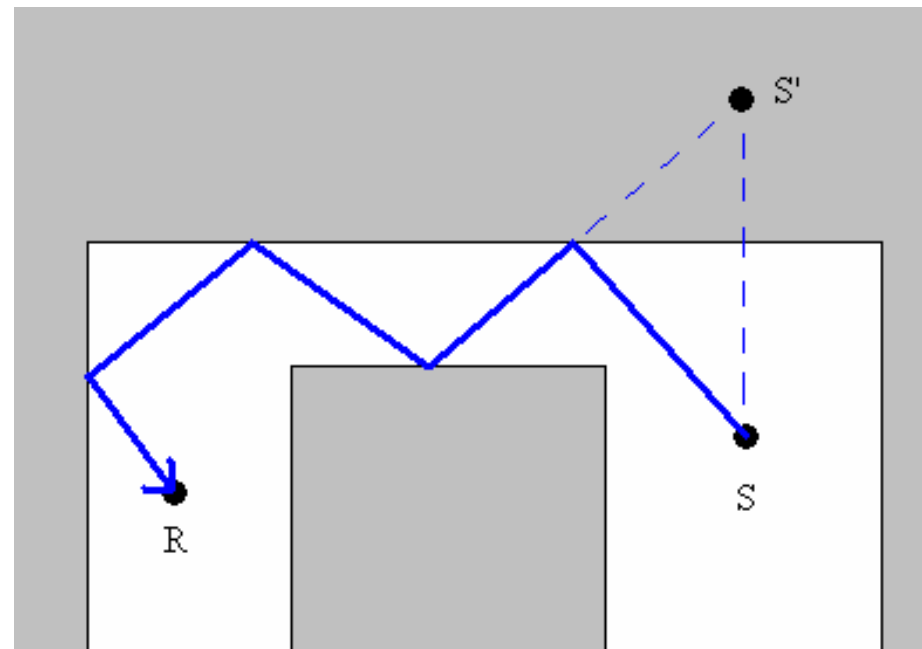
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Ray-Tracing

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

idea metody Ray-Tracing

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Ray-Launching

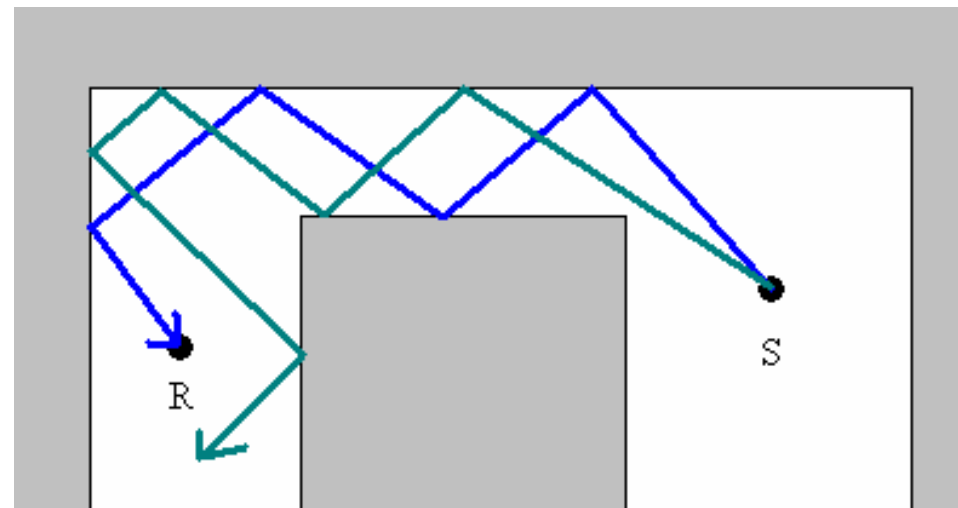
- Podstawą modelu są promienie
- Odbicia nie koniecznie ze źródeł pozornych
- Duża liczba 'wysyłanych' promieni
- Promienie śledzone są niezależne od siebie
- Zwykle uwzględniane są dyfrakcje fali na krawędziach

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

Ray-Launching

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

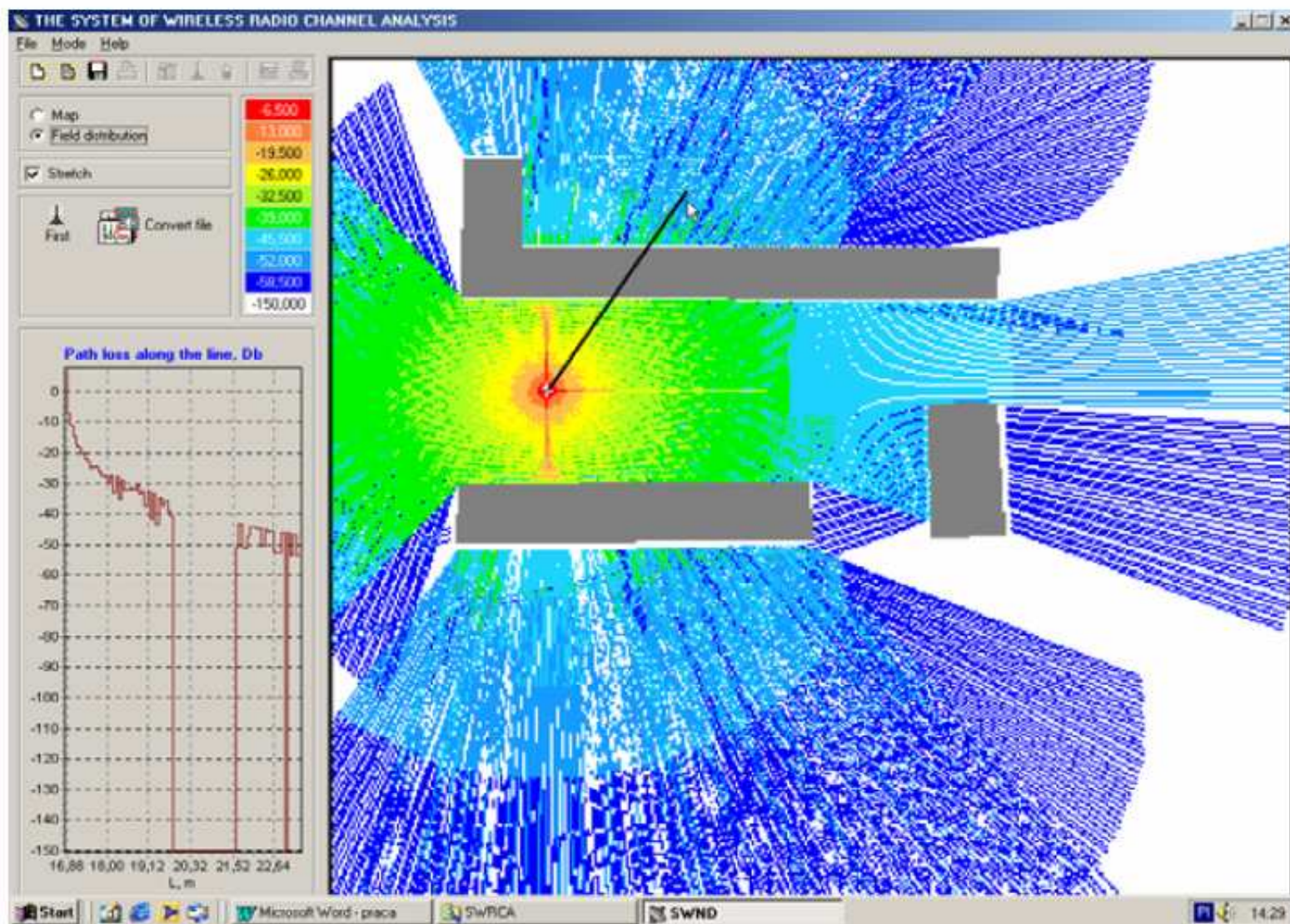
Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Inteligent Ray-Tracing

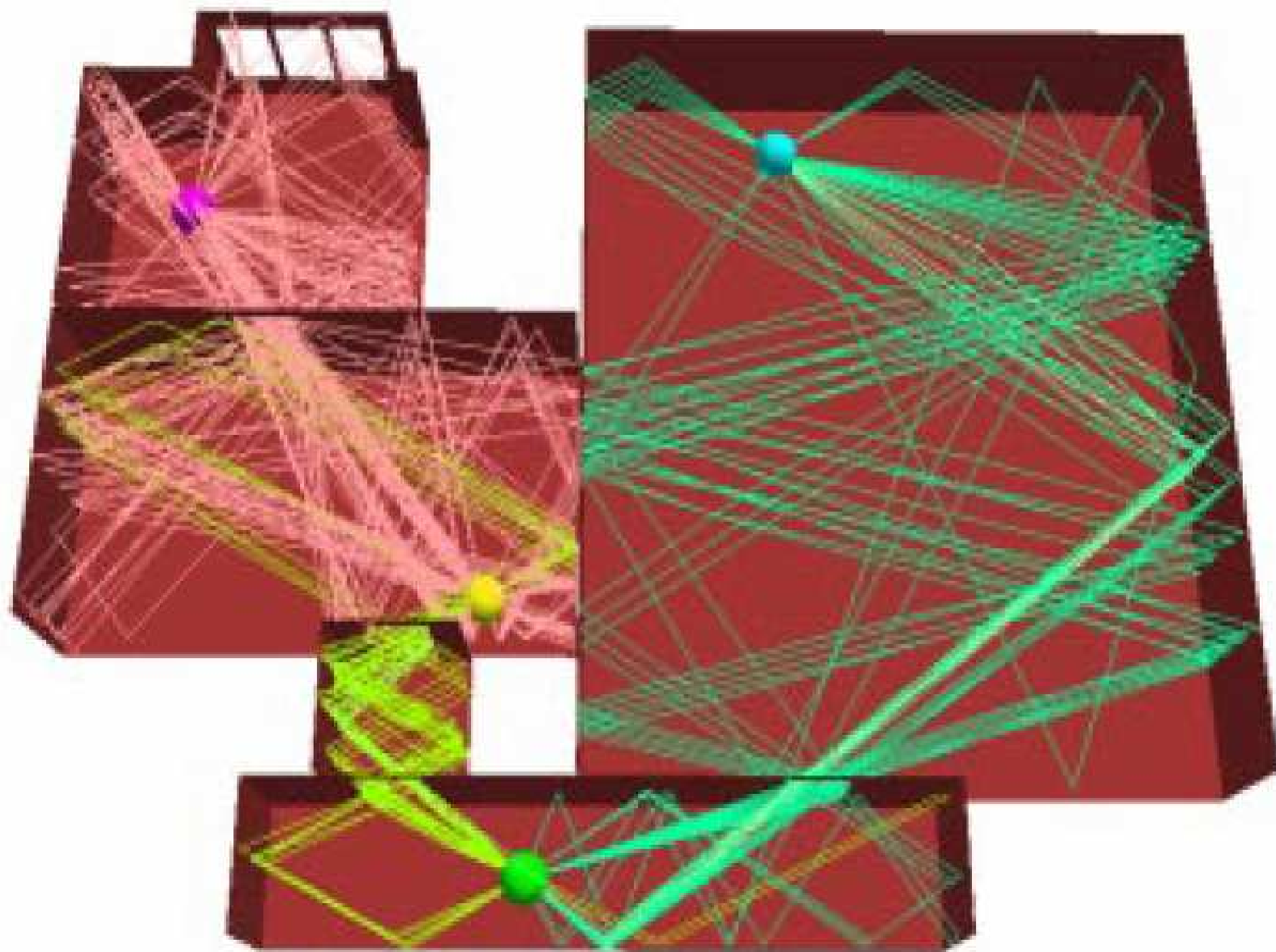
- Połączenie koncepcji RT i RL

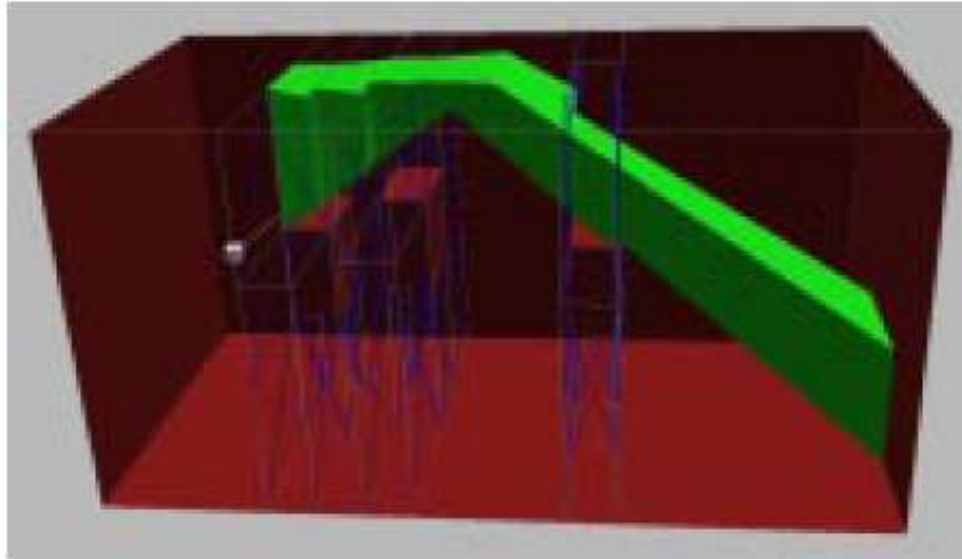

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

SWRCA (System of Wireless Radio Channel Analysis)
POLITECHNIKA WARSZAWSKA
dr inż. Eugeniusz Jaszczyzyn
mgr inż. Henryk Chaciński

Thomas Funkhouser
Princeton University

Nicolas Tsingos, Ingrid Carlbom, Gary Elko,
Mohan Sondhi, James E. West, Gopal Pingali,
Bell Laboratories

Patrick Min and Addy Ngan
Princeton University

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Problemy metod RT

- Wysoka złożoność obliczeniowa
- Problem wykrywania obiektów (przeszkód, odbiorników)

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

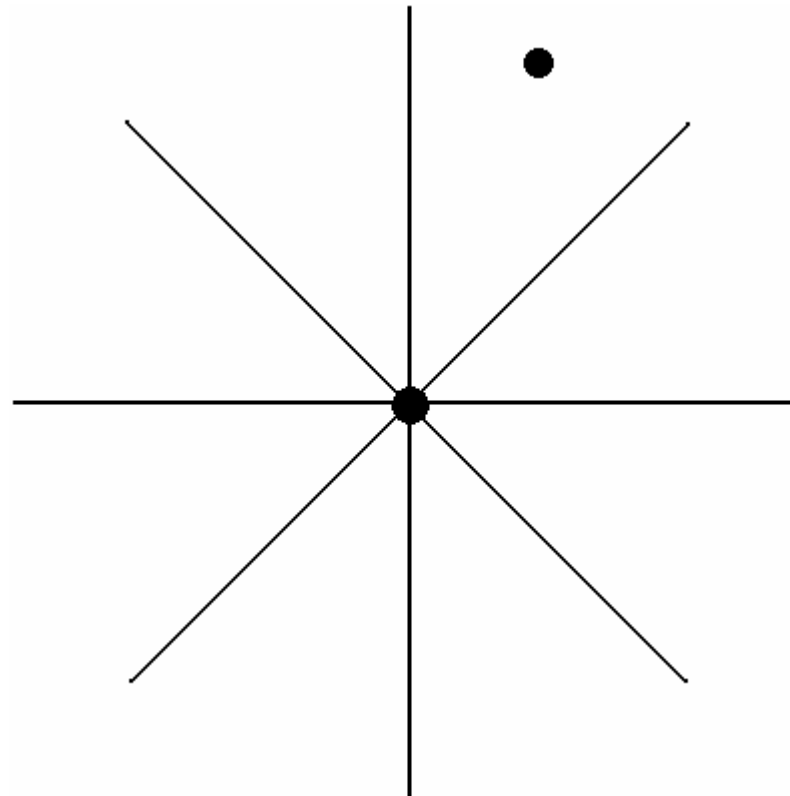
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Problemy metod RT

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

źródło promieni

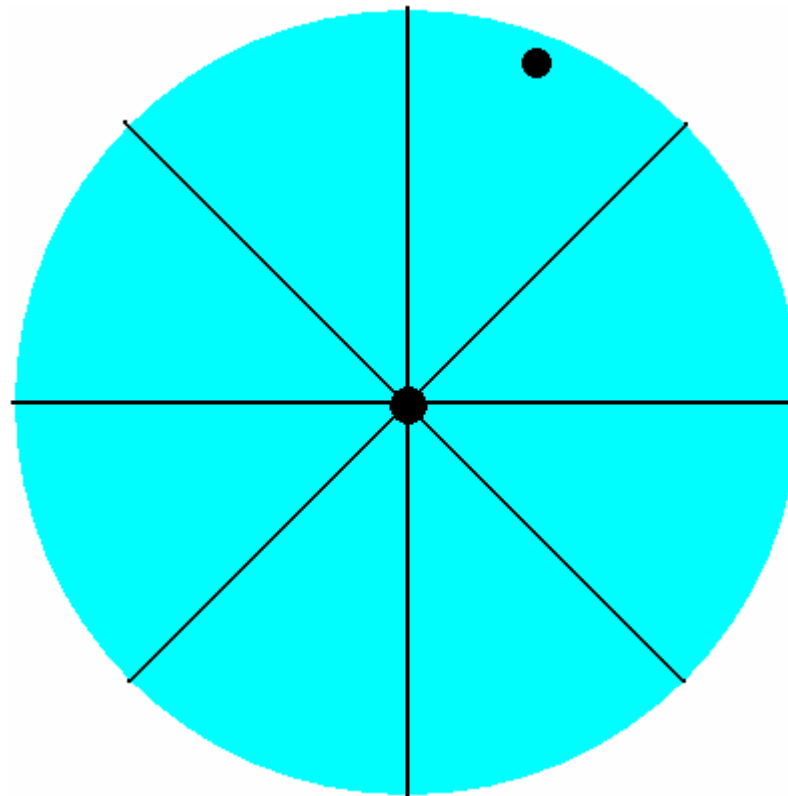
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Problemy metod RT

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

źródło promieni, zaznaczono obszary pomiędzy promieniami

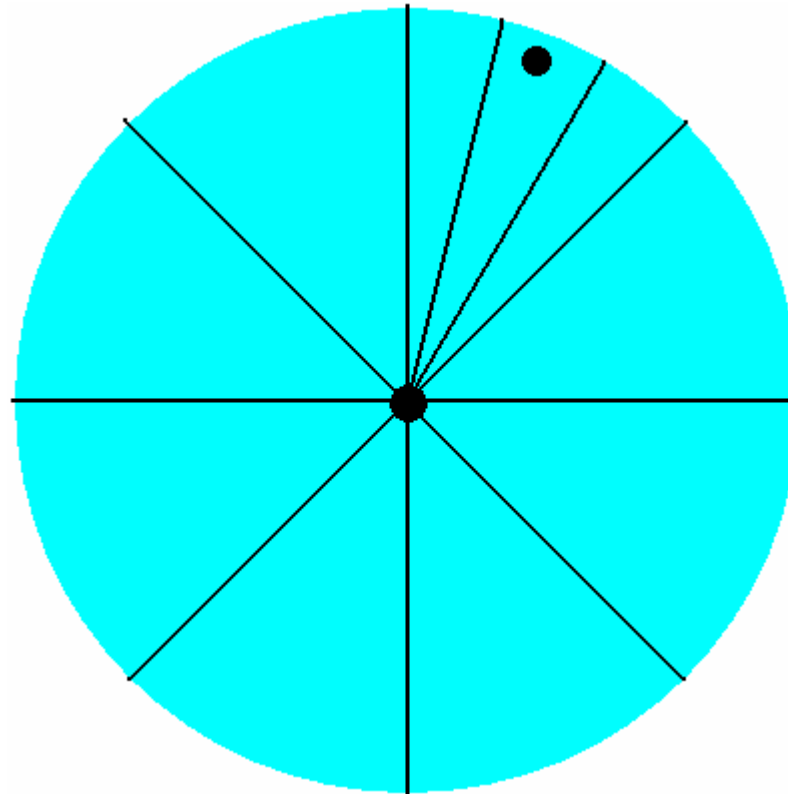
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Problemy metod RT

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

źródło promieni, promienie dodatkowe

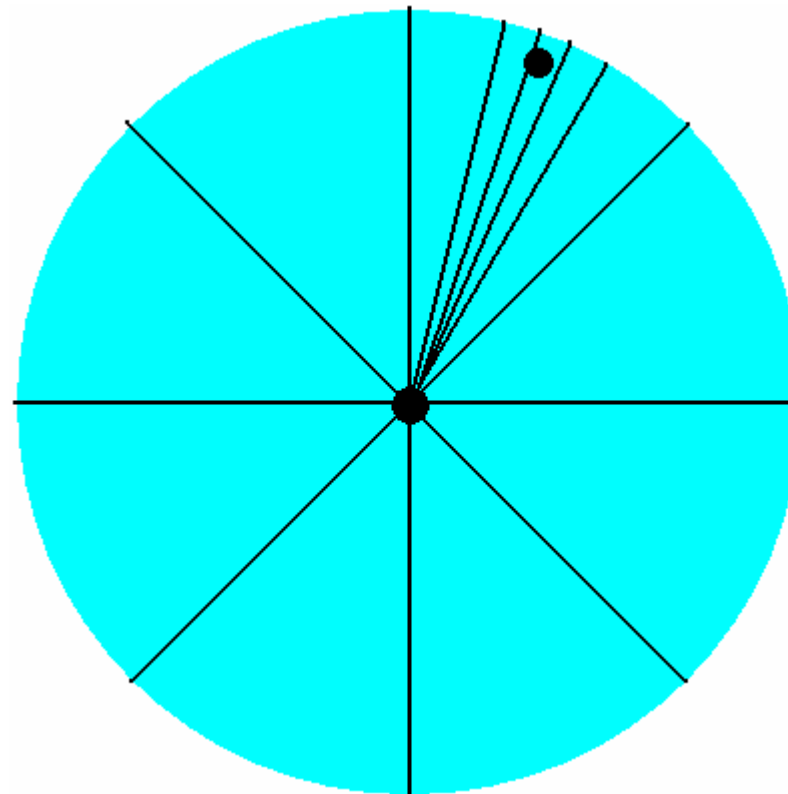
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Problemy metod RT

Politechnika wrocławska
Instytut Elektroniki

źródło promieni, promienie dodatkowe

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Beam-Tracing

- Śledzenie wiązek promieni
- Wysoka dokładność
- Wysoka złożoność

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Ograniczenia

- Model pola elektromagnetycznego
- Precyzja zapisu liczb zmiennoprzecinkowych
- Kwestia podziału wiązki

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Prezentacja multimedialna współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Dziękuję za uwagę

Politechnika Łódzka
Instytut Elektroniki